

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne. Izvzemli nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2.— Din. — Poup: po dogovoru inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritičje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje. — Telefon 2304.

Italijanske intrige na višku

Albanska vlada se ne zmeni za naš ultimatum

Diplomatski odnosi z Albanijo prekinjeni. — Italija napenja vse sile, da zaplete Balkan v novo vojno. — Naše poslanstvo zapustilo Tirano. — Naša vlada želi poravnati spor mirno.

Beograd, 7. junija. Naš spor z Albanijo radi aretacije dragomana našega poslanstva v Tirani se je razvil v nepričakovani smeri. Albanska vlada je v tem sporu pokazala, da ji ni do dobrih odnosov z nami in vse kaže, da stoji pod popolnim vplivom Italije. Niti na prvi protest, niti na drugo ultimativno noto ni dala v določenem roku odgovora. Naša vlada je iz tega izvajala povsem logične posledice in prekinila z Albanijo vse diplomatske odnose. V nedeljo zvečer je bil o tem izdan sledeči službeni komunikat:

Ker albanska vlada ni ugodila naši zahtevi, da bi izpustila aretirane dragomana našega poslanstva v Tirani, je naš odpravnik poslov v Tirani zahteval od albanske vlade svoje listine ter s celokupnim osebjem našega poslanstva danes zvečer zapustil Tirano, odnosno Albanijo.

Ta vest je izzvala živahne komentarje v vseh političnih krogih. Vsa javnost odobrava postopanje našega zunanjega ministra, ki je odločno nastopil v obrambo ugleda naše države. Glede postopanja Albanije pa prevladuje v vseh političnih krogih mnenje, da Albanija ne postopa na lastno pest, marveč po iniciativi in v soglasju z državami, ki jim je ležeče na tem, da spravijo Jugoslavijo v kar najtežavnejši mednarodni politični položaj. V zvezi s tem se zlasti imenuje Italija, kateri je kontrola našega poslanstva v Tirani skrajno neželjena in ki je že deli časa iskala povod, da bi izjavila spor med Tirano in Beogradom, da bi tako lažje upravičila svoje postopanje napram Jugoslaviji v zadevi franskega pakta in spričo direktnih pogajanj med Beogradom in Rimom, ki jih inaugurirajo zlasti zapadne veselice. Poleg tega pa se domneva, da hoče Italija na ta način preprečiti v Jugoslaviji nove volitve, računajoč s tem, da bi od sedanjega Narodne skupščine lažje dosegla ratifikacijo netunskih konvencij in druge koncesije.

O samem prelomu diplomatskih odnosov je znano doslej samo to, da je naš odpravnik poslov v Tirani v soboto ob pol 21. uri s celokupnim osebjem našega poslanstva odpotoval iz Tirane ter krenil s parnikom v Kotor, od koder je takoj brzojavno obvestil o dogodkih zunanjega ministra. Kakor se zdi, namerava vlada odpočitati tudi naše konzule v Skadrin, Valoni in Korči.

Prihod našega odpravnika poslov v Beograd se pričakuje za danes popoldne. Tajnik našega poslanstva, ki je prišel včeraj v Beograd, je obvestil uradne kroge, o načinu, kako se je vedla albanska vlada pri izročitvi potnih listin. Najprej je zahtevala, da naš odpravnik poslov umakne prvotno izročeno noto radi ostrih izrazov in sestavi drugo v istem smislu, vendar pa v milejšem tonu. Odpravnik poslov pa niti ni imel časa, da bi na to zahtevo odgovoril. V soboto ob 14. uri je tajnik albanskega zunanjega ministrstva izročil našemu odpravniku poslov potne listine za celokupno osebje poslanstva. Kmalu na to se je zopet oglašil v našem poslanstvu in prosil, naj se nekoliko počakamo čez, da se pravkar vrši seja ministrskega sveta, ki bo definitivno sklepal o tem, ali naj se našim zahtevam ugoditi ali ne. Ob 18. zvečer nam je bilo sporočeno, da vlada ne misli preklicati izdanih potnih dovoljenj in da lahko odpotujemo. Osebe našega poslanstva se je takoj nato vkrcalo na parnik «Srbina» in odpotovalo.

Splošno se je pričakovalo, da bo sedaj tudi beogradski albanski poslanik Cena Beg zahteval svoje listine ter zapustil našo državo.

Jugoslovanski vladni krogi namreč še vedno hočejo nuditi Albaniji priliko, da spor mirnim potom poravnata in po pravici svoje nekorrektno postopanje proti Jugoslaviji. Zato vlada sama albanskemu poslaniku ni vrnila listin, marveč čaka, da jih sam zahteva.

V soboto zvečer je posejil Cena Beg zunanjega ministra in ostal pri njem do pol 22. ure. Kakor se doznava, pri tej priliki ni zahteval svojih listin. Naše oblasti so ukrenile vse potrebno, da osigurajo osebo albanskega poslanstva vso varnost in jih zaščitijo pred eventualnimi demonstracijami.

Ko je Cena Beg odhajal iz zunanjega ministrstva, so ga obkolili novinarji in ga prosili za informacije. Prvotno se je skušal izogniti jasnim odgovorom, končno pa je izjavil, da on ne namerava zapustiti Beograda, ter da doslej tudi ni dobil tozadevnih od svojih vlade še nikakih navodil. Izrazil je upanje, da se bo spor mirnim potom poravnal.

Kakor doznava vaš dopisnik, hoče vlada pustiti albanski vladi še tri dni časa, da popravi svoje postopanje. Ako firanska vlada do torka zjutraj ne ugoditi zahtevam, izraženim v naši ultimativni noti, bo tudi naša vlada izročila albanskemu poslaniku njegove listine ter ga pozvala, naj zapusti jugoslovanski teritorij. Prve mere, ki jih bo naša vlada podvela proti Albaniji, bo popolna zatvoritev meje napram Albaniji, razum tega pa bo vlada zahtevala intervencijo Društva narodov.

V merodajnih krogih pa se načelja, da se mora ta spor, ki se tiče izključno naše države in Albanije, rešiti brez vmešavanja kakor tretje sile. Iz postopanja Albanije pa se sklepa, da albanski vladni krogi očitno niso pričakovali, da se bo spor tako zelo poostiril. Prelom diplomatskih odnosov bo imel za posledico tudi ukinitve vseh trgovinskih odnosov, s čimer bo najhujše prizadeta Albanija sama.

V tukajšnjih krogih se splošno sodi, da mora biti spor v najkrajšem času likvidiran, ker bi sicer lahko nastal tak položaj, da bi ga zamoglo rešiti edino le Društvo narodov, ki pa bo moralo pri tej priliki razpravljati o vseh spornih vprašanjih, ki so se pojavili v zadnjem času vsled postopanja Albanije.

To je tem nujnejše, ker so postali odnosi med Jugoslavijo in Albanijo v zadnjem času taki, da je bil prelom diplomatskih odnosov edino logična posledica.

Včeraj in danes so se vršili v zunanjem ministrstvu poseti inozemskih zastopnikov. Posebno dolgo konferenco je imel z zunanjim ministrom italijanski poslanik general Bodrero. Razum njega so posetili dr. Marinkovič ameriški, angleški, francoski, rumunski in češkoslovaški poslanik. Včeraj zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, ki je bila v glavnem posvečena zunanjepolitičnim vprašanjem. Sklepi ministrskega sveta doslej še niso znani. Naglašja pa se, da bo o tem še tekom današnjega dne izdan poseben komunikat.

Odmev v inozemstvu

Pariz, 7. junija. Današnji jutranji listi obširno komentirajo jugoslovensko - albanski spor in prelom odnosov, ki je bil danes oficijelno javljen tudi pariški in londonski vladi. V splošnem naglašajo, da stvari ni jemati preveč tragično, ter da mir radi tega ni ogrožen. «Petit Parisien» naglašja, da bo Beograd moral porabiti to priliko ter pri prihodnjem zasedanju Društva narodov izročiti konflikt v presojo in rešitev temu najvišjemu mednarodnemu forumu. Vsi deničarski listi naglašajo, da je trenutno glavna naloga Društva narodov, da enkrat za vselej razčisti torišče večnih konfliktov na Jadranskem morju in definitivno reši balkansko vprašanje.

ITALIJANSKI LISTI HUJSKAJO

Rim, 7. junija. Italijanski listi posvečajo razvoju spora med Jugoslavijo in Albanijo največjo pozornost. Vsi listi brez izjeme zagovarjajo postopanje Albanije in ostro napadajo Jugoslavijo, češ da postopa ravno tako, kakor leta 1914. Avstrija z malo Srbijo, «Giornale d'Italia» se je povzpelo celo do trditve, da hoče Jugoslavija za vsako ceno izzvati oborožen konflikt, da bi se na ta način izognila upravičenim zahtevam Italije po rešitvi vseh sporov, ki so nastali vsled neupravičenega postopanja Jugoslavije napram Italiji in napram Albaniji. Končno naglašja, da ves svet pazno motri početje beograjske vlade ter bo znal nati pota in sredstva, da dovede tudi beograjske prenapetosti k pokorščini (!).

NOV LETALSKI USPEH

Berlin, 7. junija. Francoska letalca Goues in Rignot, ki sta hotela poleteti iz Pariza v Tokio, sta morala po 29 in pol uram letu v Uraku pristati. Prelotela sta 5000 km brez pristanka.

Volitve bodo odgojene

Zunanjepolitični položaj je tak, da bo treba z volitvami še počakati. — Prihod našega poslanika iz Tirane. — Albanski poslanik proti svoji vladi.

Beograd, 7. junija. V notranjepolitičnem položaju ni nobenih novih momentov. Gotovo je samo to, da je naš spor z Albanijo posledica velikih težkoč, s katerimi se morajo v zunanji politiki boriti mnoge države v Evropi. Ta spor je sličen poslednjemu incidentu med Madžarsko in Češkoslovaško. V zvezi z njim se danes govori, da bodo nove volitve bržkone odgojene. Danes je povsem nesigurno, kdaj bo Narodna skupščina razpuščena in kdaj bodo volitve. Kralj se mudi v Topoli in se vrne v Beograd v četrtek ali petek, ko pa de definitivna odločitev o nadaljnjem razvoju dogodkov. Gotovi radikalni krogi trdijo, da je položaj tak, da bodo volitve odgojene. O tem piše tudi današnje «Vreme», ki v svojem razmotrivanju o političnem položaju povdaja na uvodnem mestu, da smatra velik del naših politikov za potrebno, da se počaka z razpisom volitev, dokler se ne bo videlo, kakšne posledice bo imelo prekinjenje diplomatskih odnosov z Albanijo. Današnja «Politika» zelo ostro napada na uvodnem mestu našo vlado, zlasti pa njenega predsednika Vukičevića.

Svet zar Pribičević o zunanji in notranji politiki

Velik shod v Žužemberku. — Nad 5000 udeležencev. — Obzodbe vredna popustljivost napram Italiji.

Na binkoštno nedeljo je Sv. Pribičević govoril na velikem shodu SDS v selu Radanoviću na meji Slovenije. Zastopan je bil ves žuberski okraj. Ta shod je bil eden največjih, kar jih je imel Sv. Pribičević v zadnjih dneh. Na zborovanju je prišla ob poklanju topičev velika množica naroda ne samo iz žuberskih občin, temveč tudi iz bližnjih vasi Belokranje. V žuberski stari prišla s Pribičevićem tudi posl. dr. Edo Lukinč iz Karlovca in predsednik sreške organizacije SDS dr. Juraj Rendulić iz Jastrebarskega. Četudi je vse dopoldne močno deževalo, se je zbor vršil z velikimi svečanostmi in z burnimi manifestacijami za SDS in Sv. Pribičevića. Shod se je vršil v bližini umijatske cerkve ter je nad 5000 ljudi med neprestanim občevanjem poslušalo govor Sv. Pribičevića, ki je ostro napadal radikalno-demokratsko koalicijsko ter ob enem kritiziral tudi oportunistično politiko klerikalcev in radičevcev. Njegov govor so zborovalci sprejeli z živahnimi odobravanjem ter so na koncu zborovanja tako Pribičeviću kakor dr. Lukinču priridili ponovne manifestacije. Po shodu se je vršil banket, na katerem je Sv. Pribičević pomorno govoril.

Zvečer je odpotoval v Zagreb, kjer je imel konferenco z delegati SDS iz zagrebske in medimurske oblasti v dvorani Grand hotela. Prisotnih je bilo nad 150 delegatov in mnogo zagrebskih pristašev. Navzoči so bili tudi poslanci dr. Hinko Krizman, dr. Budisavljević, Večeslav Wilder in Stevo Kalember.

Sv. Pribičević je na konferenci v svojem govoru naglašal, da stoji za zunanji politiki v osrednjem predvsem spor Anglije s sovjetsko Rusijo in naš spor z Italijo. Ni verjel, da se bo iz teh sporov razvila volja, vendar pa sta povzročila toliko vznemirjenosti, kakor da bi bila vojna že na pragu. Naš spor z Italijo je nastal radi albanskega vprašanja, če bi pa tega povoda ne bilo, bi nastal radi kakor druge stvari, ker bi se neke moral pojaviti. Razlog je v samem režimu v Italiji. Sveovna zgodovina dokazuje, da noben diktator ne more dolgo sedeti na bajeoneti in da bi Mussolini odvrnil pozornost italijanske javnosti od neuspehov notranje politike, se je moral lotiti avantur v zunanji politiki. Da pozablja italijanska javnost na svobodo iska in ostale svobode, nastopa Mussolini agresivno v zunanji politiki. Jasno je, da stoji za sedanjim postopanjem Albanije napram nam Italija. Albanija bi ne nastopila tako izvalno, če bi ne imela za seboj Italije. Toda zadržanje naše vlade v tem sporu je tako slabotno, da vzbuja začudenje vseh patriotskih krogih. Videli smo, kaj se je zgodilo v Dubrovniku. Naša vlada se, ni samo opustila zaradi demonstracij proti italijanskim optantom, ki so v Trstu manifestirali proti naši državi, temveč je celo odgledala politične, ker so se sploh vršile povsem razumljive demonstracije.

O odnosih SDS napram sedajni vladi je Sv. Pribičević izjavil: Vlada Vukičević-Meriković je namenoma sestavljena brez nas. Ko se je sestavila, so da vidimo, neprestano širili glasove zlasti v krajih iz bližine Beograda, kako je potrebno, da se

č, ki je izjavil, da zaradi Albanije ne bo posebnih težkoč. «Politika» spravlja v zvezi s tem tudi zadnji atentat na brzovlak pri Gjevgeliji, kar smatra istotako za neuspeh naše zunanje politike.

Beograd, 7. junija. Za danes dopoldne se pričakuje v Beogradu prihod poslanika Takovića, ki je z vsem svojim osebjem zapustil pred dvema dnevi Tirano. Pričakuje se, da bo tekom današnjega dne dobil potni list za odhod albanski poslanik Cena beg. Vprašanje, ali bo po prekinjenju diplomatskih odnosov z Albanijo Cena beg prenehal biti samo diplomatski predstavnik pri nas in ali bo ostal v naši državi še nadalje kot privatna oseba, še ni rešeno. V vsakem slučaju se Cena beg ne bo vrnil v Tirano, ker je javno desavuiral postopanje svoje vlade, zlasti pa obsodil politiko svojega zeta Ahmeda Zogu napram nam. Cena beg objavlja v današnjih listih izjavo, v kateri obtožuje svojo lastno vlado ter pravi, da je svojem zetu sporočil, da bo napravil iz svojega povratka v Albanijo posebno vprašanje. Zanimivo je, da nas je Albanija obtožila pred Društvom narodov.

samosvojni demokrati približajo vladi, ker so sedaj demokrati na vladi in je vseeno, kateri demokrati so to. Zavzel sem ostro stališče, da z enim udarcem presekam vse intrige in mahinacije. Reklo se je, da vlada ne bo po ključu postavljala uradnikov, sedaj pa poročajo listi, da je dosežen sporazum po ključu za imenovanje velikih županov. Vprašanje je, zakaj morajo biti v Hrvatski radikalni in demokratski veliki župani, ko so vendar radikali in demokrati bele vrane na Hrvatskem. Zakaj naj bi bili veliki župani, ki samo administrirajo, isti kakor vlada, ki baje hoče biti nepartizanska. Demokrati so v opoziciji zastopali stališče volitev po proporciji, ko pa so došli na vlado, so ideje proporcije zavrgli. Tako n. pr. v državni odbor za šedenje Narodna skupščina nikogar ni izvolila iz Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Svoj govor je Sv. Pribičević končal z ugotovitvijo, da v beograjskem političnem življenju ni sentimentalnosti, vsled česar je potrebno, da se samostojni demokrati pri novih volitvah ojačajo ter dokažejo s svojimi mandati Beogradu svojo moč. Potem bomo po volitvah, je povdarjal, lahko ustvarjali nove kombinacije, ker se bodo za sodelovanje z nami pihili vsi, in mi bomo mogli tudi izbrati, s kom lahko sodelujemo.

V ponedeljek je Sv. Pribičević govoril na shodu v Dugemselu, zvečer pa se je vrnil v Zagreb.

Kongres hišnih posestnikov

Split, 7. junija. Za binkoštno praznike je bil v Splitu odprt kongres hišnih posetnikov, katerega se udeležujejo zastopniki iz vse države, zastopane pa so po delegatih tudi Avstrija, Nemčija, Madžarska in Rumunija. Brzojavne pozdrave so poslala združenja hišnih posetnikov iz Francije, Italije in Češkoslovaške. Na predkonferenci je bilo izvoljenih 6 sekcij, ki so nato tekom nedelje in ponedeljka razpravljale o vseh aktualnih stanovskih in zlasti tudi stanovanjskih vprašanjih. Glede stanovanjskega vprašanja je zavzel kongres stališče, da vztraja na določbah sedanega stanovanjskega zakona, ki predvideva, da se stanovanjska zaščita s 1. novembrom definitivno ukine. Obširno se je razpravljalo tudi o osnovanju lastnega denarnega zavoda, ki naj bi dajal v prvi vrsti kredite za gradnjo novih in popravilo starih stanovanjskih hiš. Kongres je včeraj popoldne dokončal svoje delo ter sprejel več resolucij. (O podrobnostih bomo še poročali.)

NOVA RUMUNSKA VLADA

Bukarešta, 7. junija. Ministrski predsednik Avarescu je v soboto popoldne podal demisijsko celokupne vlade, ki jo je kralj sprejel ter poveril sestavo nove vlade knezu Barbu Stirbeyu. Že ob 9. zvečer je Stirbey predložil kralju novo vladno listo, ki jo je kralj odobril. Ministrsko predsedstvo in notranje ministrstvo si je pridržal knez Stirbey, vojni minister je general Ambulescu, minister pravde Popescu, zunanji minister Vaida Vojevoda, finančni minister Argostorjanu. V nedeljo dopoldne je nova vlada položila prisogo.

KONGRES NAPREDNIH DIJAKOV

Maribor, 7. junija. Na binkoštno praznike se je vršil v Mariboru kongres napredne srednješolske mladine iz Slovenije. Udeležba je bila zelo velika, ter so bili zastopani vsi srednješolski zavodi iz Slovenije. V nedeljo dopoldne ob 10. se je vršila slovesna otvoritev kongresa v veliki dvorani Narodnega doma pod častnim predsedstvom profesorja dr. Broliha. Kongresu samemu, ki je zasedal v nedeljo in ponedeljek, je predsedoval z. Koblica iz Ljubljane. Zborovanja se je udeležil tudi posl. dr. Pivko, ki je imel ob tej priliki na udeležence lep nagovor o napredni ideji med Slovenci. V nedeljo zvečer se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma i po udeležbi i po izjavnemu krasno uspela akademija. Včerašnji popoldan je bil posvečen športnim prireditvam in raznim lankvatičnim tekmam srednješolske mladine.

Iz pestre ljubljanske kronike

Vsi vremenski proroki so napovedovali za binkošti lepo in solnčno vreme, le nekateri so izražali bojazn, da bo dež vse pokvaril. Res je bilo tako. V nedeljo zjutraj se je spustil nad Ljubljano silovit naliv. Proti dopoldnevu je nekoliko poohal tako, da je vsedelavski zlet na Kongresnem trgu neovirano vršil. Proti popoldnevu je zopet začelo deževati in je bilo do večera. Radi slabega vremena so izletniki morali spremeniti svoje načrte. Mnogo jih je ključu temu pohitelo na Gorenjsko ter so ostali oba dneva na planinah. G. Slavko P. je dva dni hodil po planinah. Imel je lepo zabavo, toda splošno zvečer se mu je v vlak prijel težja nesreča tako, da je moral oditi v ljubljansko bolnico.

Birmanci in botri so imeli posebno veselje. Škol je oba dneva birmal 1530 birmancev. Botrički so morali globoko poseči v svoj žep Od birme so imeli največ dobička izvoščiki in avtolaki, ki so neprestano držali in vozili proti stolnici birmancev in botre. Tudi gostilne so bile dobro obiskane. Slabo so pa odrezali letos fotografi. Razne pridelitve pa niso prišle na svoj račun. Tako je bila popoldanska delavska tombola razmeroma slabo obiskana.

Slava 16 artiljerijskega polka

Na binkoštno nedeljo je 16. artil. polk na svečan način praznoval svojo slavo kot spomin na dan, ko so baterije tega polka l. 1919. prvič stopile na zgodovinsko Gosposvetsko polje leta 1919.

Ob 10. se je vršila v jahalnici vojašnice «Kralja Aleksandra I.» služba božja, posamezno za pravoslavne, katoliške in muslimanske vojaške. Svečanosti je prisostvoval divizijski general Danilo Kalafatović z oficij. skim zborom in mnogostevilnimi civilnimi zastopniki in predstavniki mesta. Med drugimi so bili navzoči g. veliki župan dr. Fran. Odopivc, magistrski ravnatelj dr. M. Zarnik, dr. G. Gregorin, francoski konzul g. G. Richard, lektor g. Morlet, češkoslovaški konzul dr. Resl itd.

Po službi božji je pozdravil navzoče polkovnik g. polkovnik Čedomir K. Jovanović vse navzoče z govorom, naglasujoč zgodovinski pomen Gosposvetskega polja baš za Slovence, ki naj ostanejo zvesti svojim tradicijam svobode, kakor Srbi niso nikdar pozabili svojega Kosovega polja. Narod, ki so mu tradicije svete, ne more propasti. Zato imajo slavo polkov bolji vzgojni, kakor verski značaj. G. polkovnik je orisal zgodovino Gosposvetskega polja do ujedrujenja, ko so baterije sedanjega njegovega polka prvič stopile na neosvojenega naravnost zemljo Slovencev. H koncu so vsi navzoči zaklicali večkratni «Živjelo» kralju Aleksandru I. kakor je vojaška godba završala ob gmenju topov državno himno.

Po tej res svečani in prisrčni slavnosti pred generalom Kalafatovićem in oficij. skim zborom. Po paradnem maršu so bili vsi gosti pogosteni. Proti popoldnevu se je vsi strahovali dež in tudi nebeska artiljerija je oddala svoje salve. Popoldne je radi neprestanega deževja odpadel telovadni nastan in konjske dirke ter je vojaštvo z oficij. slavo spomin z zahvaljenjem in igranjem kola ob zvokih vojaške divizijske muzike.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekt: Investicijsko posojilo 84.50, 85.50, Vojna škoda 0—335. Zadolžnice Kranjske deželne banke 20—22. Zastavni listi 20. Celjska posojilnica 195—197. Ljubljanska kredita 150. Merkantila Kočevje 98—100. Prastrediona 850. Kreditni zavod 160—170. Vevče 135. Stabna družba 55—65. Šestir 104.

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.76—22.82. Dunaj 800—803. Berlin 13.48—13.51. Italija 313.21—315.21. London 276.10—276.90. New York 56.70—56.90. Paris 222.75—224.175. Praga 168.20—169. Curih 10.935—10.965.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.13. London 25.25. New York 519.90. Paris 20.36. Milan 26.75. Praga 15.40. Dunaj 72.15.

Trst: Beograd 21.75. London 27.22. Curih 26.75.

Chamberlin preletel ocean

44 ur nepretrgoma med nebom in zemljo

Včeraj ob 6. je Chamberlin pristal pri Eislebnu v Nemčiji. — Zmanjkalo mu je bencina, sicer bi bil letel še dalje. — V hitrosti ga je prekosil Lindbergh v daljavi pa on njega.

Berlin, 7. junija. Ameriški letalec Chamberlin je včeraj zjutraj ob 4. letel nad Dortmundom. Spustil se je skoro popolnoma k tlemi in povprašal po smeri proti Berlinu. Na letališču so mu nato s pomočjo znanosti in signalov pokazali smer, na kar je brez pristanika nadaljeval svoj polet. — Okrog 5. zjutraj se je moral Chamberlin dva kilometra pred Heilfo pri Eislebnu spustiti na tla, ker mu je zmanjkalo bencina. To je bil njegov prvi pristanek, tako da je letel iz Amerike do sem nepretrgoma 43 ur in s tem pobil vse dosedanje rekorde v poletih nad morskim prostranstvom. Z bližnje bencinske postaje so nato oskrbeli bencin, na kar je letalec polet nemudoma nadaljeval. Očividno pa je bil bencin za njegovo stroj neraben, ker se je moral že eno uro pozneje spustiti. Pristal je na nekem močvirju 50 km zapadno od Kottbusa. Na močvirnih tleh se je letalo zarilo globoko v zemljo, pri čemer se je polomil propeler tako, da je bilo letalo trenutno za nadaljni polet nerabno. Ta nezgoda se mu je pripetila popolnoma po naključju. Chamberlin in njegov letalec namreč nimata s seboj nikakršnih zemljevidov, vsled česar sta ponovno zgrešila smer. Sprva sta se držala železniške proge, na prvem križišču pa sta pomotoma sledila železniški progi proti vzhodu in tako dospela v Eisleben, dočim bi v tem času lahko že davno dosegla Berlin.

Prebivalstvo v Eislebnu je Chamberlinu in njegovemu spremljevalcu priredilo navdušen sprejem. Mesni župan jima je sel takoj z avtomobilom nasproti ter ju pripeljal v mesto. Spotoma jima je prišel prebivalstvo, ki je tvorilo gost spalin, viharne ovacije. Na mestnem magistratu sta se nato vpisala v zlato knjigo. Iz Eislebna sta se včeraj popoldne odpeljala z avtomobilom v Berlin, kar sta odklonila ponudbo nemškega Aerokluba, ki jima je stavil na razpolago za nadaljni polet svoj aparat tipa Junker.

V Berlinu so se že v zgodnjih jutranjih urah začeli zbirati ljudje na Tempelhofer-skem letališču, kjer bi imela po prvotnem programu pristati ameriška letalca. Letališče samo je bilo od vseh strani zaprto. Prisotni so bili tudi zastopniki vlade, oblasti in mesta. Predsednik nemške republike Hindenburg je poslal predsedniku Združenih držav Coolidgeu brzojavne čestitke ter izrazil upanje, da bo ta uspehi ameriških letalcev v veliki meri pripomogel tudi k zbliznanju med Nemčijo in Ameriko. V istem smislu je čestital tudi državni kancelar dr. Marr. Kakor se dozna, namerava Chamberlin tko, ko bo letalo popravljeno, nadaljevati svoj polet preko Dunaja v Rim in od tod preko Pariza in Londona nazaj v Ameriko.

Za slučaj nevarnosti.

Chamberlin je pred poletom izjavil: Če bova primorana pristati sredi oceana, razpolagava z različnimi sredstvi za rešitev. Ladije, ki vozijo na tej boji, moreva alarmirati potom radioaparata, z raketa in dimnimi bombami. Opremljena sva tudi z rešilnimi pasovi in čolnicem. Rezervoar za bencin izprazniva v trenutku in s tem razbremeniva aparat, da se more vzdržati na površini. S posebno žago lahko izreževa tudi motor in razbremeniva tako monoplan. Poznam svoj aparat in motor ter obema zaupam. Samo atmosferska katastrofa naju more uničiti. Bojim se tudi ledu, ki bi se napravil med poletom na aeroplanu.

Berlin, 7. junija. Nemški tisk obširno poroča o uspehu Chamberlinovega poletu iz New Yorka v Evropo. Pomanjkanje bencina je Chamberlina prisililo, da je pristal, predno je dosegel Berlin, pri Eislebnu na Saskem. Chamberlin je letel 44 ur nepretrgoma na 6900 km dolgi progi in s tem potokel Lindberghov rekord za 600 km.

Prezident Coolidge se je brzojavno zahvalil za čestitke nemške vlade in čestital tudi Chamberlinu in Levingu. Berlinski ameriški poslanec je v aeroplanu dospel v Cottbus, da bi osebno pozdravil letalca. Občini Bischofsrode pri Eislebnu in Cottbusu bosta postavili letalcema spominski kamen in ju izvolili za častna občana. Med letom sta letalca nad močvirjem pokvarila aeroplan: eno kolo letala se je pogreznilo v močvirje in pri tem se je poškodoval propeler.

Chamberlinov polet niti od daleč ni tako zadivil sveta, kot Lindberghov, kar je tudi razumljivo, kajti Lindbergh je dosegel večjo hitrost in je letel sam, dočim je imel Chamberlin spremljevalca. Vendar je pa tudi ta polet epohalnega pomena, ker je moderna aviatika znova dokazala, da se ne strši nobenih zaprek.

Od cowboya do pilota.

Chamberlin je star 33 let in se je rodil v Davidsenu na Javi. Pokolenja je angleškega in je v sorodstvu z admiralom Duncanom. Preden je postal pilot, je bil »cowboy« v severnem delu Amerike. Med vojno je prvi letel na aeroplanu in po vojni je bil uslužben pri ameriški zračni postli.

Aparat je zgradil italijanski inženjer Bellanca. Nosi lahko 11 oseb s pilotom in more leteti s hitrostjo 170 km na uro. Bellanca je izjavil, da more monoplan leteti brez pristanika 9000 km.

Pariz, 7. junija. »Petit Parisien« poroča po vesteh iz Berlina, da namerava Chamberlin leteti iz New Yorka v Berlin, na Dunaj, v Rim, Pariz in preko Londona zopet z aeroplanom v New York.

Darujmo za spomenik

kralju Petru Osvoboditelju

Pred startom v New Yorku.

Ko se je raznesla vest, da je v soboto zjutraj startal v New Yorku Američan Ralph Chamberlin k poletu iz Amerike v Evropo, se je obrnila pozornost vsega kulturnega sveta na ta nov podvig moderne aviatike. Zanimanje za Chamberlinov polet je bilo tem večje, ker je letalec izjavil, da bo letel dotlej, dokler ne porabi vsega bencina, ki ga je vzel 2050 litrov. Izjavil je, da poleti bodisi do Berlina, bodisi do Prage ali celo do Moskve. Po startu na letalu »Miss Columbia« je poletel Chamberlin v spremstvu Charlesa Levinga, generalnega ravnatelja letalske družbe, ki je zgradila njegovo letalo, naravnost nad Atlantik. Ubral je smer proti evropskemu kontinentu. Chamberlin je imel že spočetka namen preleteti vsaj 100 km več kot je preletel Lindbergh. — Chamberlin je postal s tem junak dneva in njegovo ime je zaslovelo po vsem kulturnem svetu.

V soboto zjutraj je javila ameriška meteorološka postaja ugodno vreme zlasti nad vzhodnim delom oceana. Glasom tega poročila je mogel Chamberlin računati najmanj prvih 24 ur poleta z lahkim vetrom, ki bi gnal letalo naprej. Kmalu po štirih zjutraj ameriškega časa je Chamberlin zadnjič pregledal svoj aeroplan in zalogo bencina. Predsednik aeronavtične družbe Charles Shory je pregledal barometer in druge instrumente; Chamberlinova soproga je položila roko na aeroplan skromno popotnico v obliki sandvičev, ki so bili edina letalska hrana na dolgi zračni poti preko širnega morja. Prinesla je možu samo 10 sandvičev, dve steklenici močne kave, šest steklenic kave, šest oljupljenih pomaranč, kosček sira, tri vojaške konzerve in nekaj steklenic pitne vode. Po 4. uri zjutraj je izročil newyorški poštni ravnatelj Chamberlinu pošto za Evropo. Tisti hip je priselja brzojavka iz Berlina, da berlinski prebivalstvo z nepopisno napetostjo pričakuje vesti o startu in da pripravila smelemu letalcu imponzanten sprejem. Chamberlin je prečital brzojavko in se kot pravi Američan flegmatično nasmešnil.

Ob 6. zjutraj (ameriškega časa) je Chamberlin prvič startal. Prvi start se ni posrečil. Aeroplan je bil tako obtežen, da se ni mogel dvigniti. Šele drugi razmah se je posrečil. Letalo se je dvignilo, zakročilo se dvakrat nekoliko zamajalo, kakor da hoče omahiniti nazaj na zemljo, potem se je pa zopet vzravnilo in iz tisočih prti je zaoril Chamberlinu zadnji pozdrav. Kraj Chamberlina je sedel ameriški finančni magnat Charles Leving. Prvotno je bil določen za spremljevalca Chamberlinov mehanik. Po prvem, izalovljenem startu je pa mehanik skočil iz aeroplana z namenom, da bi pri drugem razmahu letala skočil nazaj. V tem kritičnem trenutku se je v bližini stoletih finančnik Leving naglo premislil in v hipu, ko se je letalo že zamajalo, da zapusti letališče, če je planil Leving za njim in skočil k Chamberlinu. Leving za polet čez ocean sploh ni bil pripravljen. Niti letalske čepice ni imel. Na letališče je prišel v navadnem lahkem svrtniku. Ko je opazila gospa Leving moža v aeroplanu, od koder je radostno mahal z robcem, se je onesvestila.

Ameriška poročevalska služba to pot ni bila tako dobro organizirana, kakor pri Lindberghovem poletu. Pač pa je bilo v Berlinu in v Nemčiji sploh vse na nogah. Berlinski policijsko ravnateljstvo je odredilo, naj policija zasede letališče Tempelhof, da bi množice ne ovirale Chamberlina. Letalska družba »Lufthansa« je dala na razpolago vsa letala, da bi dostojno pozdravila Chamberlina. Od nemške meje, odnosno že od Amsterdamu so spremljali Američana nemški letalci.

»Miss Columbia« tehtala 5450 angleških funtov, torej samo 300 funtov več kot Lindberghov aparat. Letalo je označeno z ameriški barvami (rdeče-belo-modro). Zanimivo je, da je Chamberlinovo letalo preletelo že 50.000 km. Za polet v Evropo je bilo opremljeno s 6 gorilničnimi tanki in 9 cilindriškimi Whirlpoolovimi motorji. Newyorška letalska družba je naprosila radiopostajo, Marconijevo družbo, francosko radiodružbo in radio-postaje na vseh parnikih, naj ji redno pošiljajo točne informacije o Chamberlinovem poletu. Ameriške vojne ladje so dobile nalog, naj ves čas opazujejo letalo in vozijo po možnosti za njim. Vreme je bilo ugodno. Letalo je bilo opremljeno s številnimi merilnimi aparati, da bi mogel letalec vsak hip ugotoviti stanje zaloge bencina, hitrost, smer poleta, višino, toploto in zračni pritisk. Leving je izjavil pred startom, da služi polet, za katerega je izdal 75.000 dolarjev, izključno sportnim namenom.

V soboto ob 12.10 ameriškega časa so opazili Chamberlinovo letalo nad Novo Škotsko. Okrog 14. evropskega časa je preletel Chamberlin v višini 300 metrov me-

razkuževalno sredstvo

sto Provincetown na polotoku Cap Cod. Letel je v ravnem vzhodni smeri proti odprtemu morju. V 3 urah je preletel okrog 400 km, torej povprečno 135 km na uro. Vreme je bilo ugodno, samo nad Novim Foundlandom je ležala gosta megla. Oba letalca sta sedela v udobni, dobro zaprti kabini.

Sport

Štajerski prvak GAK v Ljubljani

Lepi uspehi Primorja in Ilirije. 1. dan GAK (Gradec): Primorje 4 : 3 (1 : 1). Il. dan GAK: Ilirija II. 3 : 2 (2 : 0).

O Binkošti smo imeli priliko obkroževati izvrstno igranje prvega Avstrije. Prvi nastop GAK v nedeljo je precej po kvaril Jupiter Pluvius. Drugi dan je bilo lepo vreme in je bil obisk znatno večji. GAK je izvrstno vigrana celota, ki razpolaga z dobro tehniko. Moštvo igra v polju skoro brezhibno, pred golom pa ne zna izrabiti naravnost idealnih pozicij. Od posameznikov je brez dvoma najboljši Gaber v levi zvezi, ki razpolaga poleg tehnične dovršenosti tudi z dobrim strelom. Izvrsten je vratar Hiden, njegove bliskovite akcije in izvanredna sigurnost so mu prinesle nešteto krat zaslužen aplavz. Branilca imata dolg osovobodilen udarec iz vseh pozicij. V krileti vrsti se je posebno drugi dan uveljavil srednji krilec Stanv. Napad je imel poleg Gabra svoje najboljše moči v desni strani.

Primorje in Ilirija sta lahko z doseženimi rezultati zadovoljna. V tehničnem oziru so vsakakor prevladovali gosti, vendar so v pogledu odločnosti pred golom znatno zaostajali za domačini. Obema našima kluboma prinočemo, da se večkrat skupno angažirata dobra inozemska moštva, kar bo le v korist napredka našega nogometa.

1. dan GAK: Primorje 4 : 3 (1 : 1).

Gosti so bili precej nadmočni, vendar jim je izvrstno razpoloženi obrambni trio Primorja onemogočil večji rezultat. Napad domačih se na težkem terenu ni znašel, vendar je s svojimi hitrimi prodori večkrat resno ogrožal nasprotnika. Najnevarnejši napadalec je bil vsakakor Čebobin, dočim so stali preveč operirali na svojo roko. Sodil je objektivno G. Deržaj.

Il. dan GAK: Ilirija II. 3 : 2 (2 : 0).

Ilirija, ki je igrala v nedeljo v Beogradu, ni mogla postaviti svojega I. moštva. Od »Beogradčanov« je nastopil le Dohert, kateremu pa se je zelo poznala utrujenost. GAK je bil v prvi polovici v premoči, dočim je po odmoru prevladovala Ilirija. Ilirija razpolaga momentano z dvema jako močnima garniturama, od katerih lahko po igri proti GAK sodi, tudi II. moštvo nastopa v mednarodnih taktikah. Težično domačih je bila obrana, v kateri je Pogacar razveseljivo presenetil. Tudi Marchiotti ni bil slab. V drugi polovici je bil Košenina kot srednji krilec izvrsten. V napadu najboljša Zemljak in Siska, ki je tudi v krasnem solju zabil efektan gol. — Sodnik G. Fink je prejel nekaj rok, bil pa je nepristranski.

Štafieta za »Jutrov« pokal.

Zanimanje za štafeto bilo ogromno. Velika masa ljudi je opazovala napeto borbo med štafetama Ilirije in Primorja. Ilirija vodi do tretje predaje z 10 m. Primorje nato izenači in ima na predzadnji predaji pri Prešovnem spomeniku za 14 m naskočila. Zadnja dva tekača Ilirije Režek in Stepišnik v sijajnem finišu zagotovita zmago Ilirije ca. 2 m pred Primorjem v času 4 : 59 2/3.

Ostale domače in inozemske prireditve.

LJUBLJANA: Amater (Trbovlje): Svoboda res. 3 : 2. Svoboda (Maribor): Svoboda (Ljubljana) 0 : 2. Amater: Svoboda (Ljubljana) 4 : 2.

ZAGREB: Derby: Gradjanski 2 : 0. DUNAJ: prvenstvo: Rapid: FAC 10 : 1. Sportklub: Admira 3 : 1. Prijateljske. Slavija (Praga): Simmering 1 : 1. Rapid: Wacker 7 : 1. Austria: FAC 7 : 2.

PRAGA: Slovan (Dunaj): Viktorija Žižkov 1 : 0.

Hazena.

LJUBLJANA: Ilirija: Vesna (Zagreb) 5 : 4 (2 : 2). MURSKA SOBOTA: Mura: Maribor 14 : 12 (7 : 5) in 10 : 7 (5 : 3). BEOGRAD: Concordia (Zagreb): Jugoslavija 13 : 4 in 14 : 6.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

BEOGRAD: BSK: Ilirija 3 : 2 (2 : 2). Beogradčani so imeli v Iliriji jako trd oreh in so zmagali le potom dveh enajstmetrov. Ilirija je takoj v začetku dosegla vodstvo po Verovniku, nakar je Sotirovič z 11 m izenačil. Ilirija doseže ponovno vodstvo po tem 11 m. BSK egalizira iz popolnoma neupravičene enajstmetrovke. Po odmoru odloži Marjanovič zmago za domače. Igrišče BSK je bilo vsled nevihte spremenjeno v močvirje. Junak dneva je bil Miklavčič, ki je bil v sijajni formi.

SUBOTICA: Sandi: Hajduk 5 : 1 (4 : 0). Hajduk je sestopil s svojo kompletno stavko, ki se pa nikakor na zmagošen teren ni znašel.

SARAJEVO: Hašk: Sašk 3 : 2 (1 : 1). Igra je bila popolnoma odprta ter bi ne odločen izid boljše odgovarjal.

— **Motoristične dirke v Mariboru.** Radi slabega vremena se dvakrat prelozene motoristične dirke v Mariboru so se končno vsile na binkošti ponedeljek popoldne. Udeležba dirkačev je bila tokrat manjša, kakor je bilo prvotno najavljeno, ker so je večina inozemskih in pa zagrebških dirkačev udeležila državnih tekem v Zagrebu. V vseh kategorijah, ki so bile dostopne inozemcem, so odnesli prva darila inozemski zlasti znani dunajski dirkač Neuselacher, s svojim sijajnem motorju »Sunbeam«. Mariborsko darilo si je priboril znani maiborski dirkač Baumann. Najboljši dosežek je bil znan 87 km. Baumann pa je dosegel 83 km. Dirka se je vrtila v 11. mestu redno in brez nesreč. — **Udeležba** — Nke je bila napram prejšnjim letom zelo mala ter se ceni nad 4000 oseb.

— **Sportna prireditve v Ptuj.** Dne 16. junija 1927 priredi Sportni klub Ptuj svoj nacionalni lankostelski meeting. Sportni klub Ptuj je zgradil novo tekališče, katero je 366 m dolgo, z zbirno nasipano, prvotno izdelano in ima štiri lahke ovinke. Spored tekmovalja je sledeči: brez handikap, teki 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 3000 m. Skok u vis z zaletom, skok v daljavo z letom, skok s palico, met diska, met

rogla, štafeta 4 krat 100 m in olimpijska štafeta 300, 400, 200, 100 m. — **484 m.** — **Suzbeno iz LHP.** Dances ob 19. trening tekma A in B tina na igrišču Atene. Vse igralke, ki so bile pozvane na sobotni trening, se imajo treninga sigurno udeležiti. Sodnik g. Vontina. — **Seja upravnega odbora LHP** se vrši 8. t. m. ob 20. v Emonni. — **Tajnik.**

Težka avtomobilska nesreča pri Kranju

Štiri osebe, izletniki iz Siska, težko ranjene in prepeljane v ljubljansko bolnico.

Ljubljana, 7. junija. Včeraj na binkošti ponedeljek okoli 16.30 je prišel k vratarju ljubljanske javne bolnice neki gospod, rodom Hrvat, ki je ves prenočen vprašal, če je mogoče zdravnik pri rokah, ki bi takoj nudil pomoč štirim težko poškodovanim osebam. Vratar je pripomnil, da je zdravniška pomoč vedno na razpolago, ker vrše zdravniki bolnice trajno dežurno službo. Gospod je nato pristavil, da se nahajajo vse štiri osebe v dveh avtomobilih prebolnice. Uslužbenec bolnice so nato poškodovance hitro prenesli iz avtomobilov na kirurški oddelek, ker je bil takrat v službi dr. Kramarčič, ki je odredil nato vse potrebno, da so poškodovance obvezali in jim nudili zdravniško pomoč. Ugotovili so nato identiteto poškodovancev. Ti so:

— trgovec 43letni Stevo Popović in njegova soproga 23letna Marica.

— dalje trgovec Fran Pavlin in njegova soproga 40letna Katica.

Vsi iz Siska. Pri trgovcu Popoviću je zdravnik ugotovil zlomljeno metnico leve noge in manjše druge poškodbe, pri njegovi ženi Mariji pretes močnanov in zlomljeno ključnico, pri trgovcu Frau Pavlinu lahek pretes močnanov in izpah desne noge v stegnu, pri njegovi soprogi Katici končno frakturo leve podlatti in izpah kolčnega sklepa. Vsi so težko poškodovani, toda so izven smrtni nevarnosti.

Kolikor smo mogli doznati indirektno od oseb, ki so zaslišale poškodovance, je večja družba iz Siska priredila za binkošne praz-

nike avtomobilski izlet na Bled in ostale kraje na Gorenjskem. Okoli 15.15 so izletniki iz Siska v treh avtomobilih privedli v veliko naglico do 18 km med Kranjem in znano »Jepperco«. Pri avtomobilu, v katerem so sedeli vsi štirje poškodovanci je nenadoma krmilo šoferja odvedovalo. Avto se je z vsjo silo zalezel v stran ob oboestrni mejnik, katerega je avtomobil deloma dvignil in dobesedno čez polovico prekal. V tem trenutku sta počili tudi obe pnevmatiki zadnjih koles. Pok je bil silen. Avtomobil se je nato kar trikrat prevrnil in zdrl se kakih 10 m po cesti. Vsi potniki so zleteli z avtomobila na tla in pri tem dobili opisane težke poškodbe. Avtomobilu sledela dva avta, v katerih so sedeli ostali izletniki iz Siska, sta se tako ustavila in začela nalagati poškodovance. Na mestu so pobrali tudi vse dragocenosti, žepne ure in listnice, ki so potnikom sfrlele pri sunku na tla. Kmalu nato se je zbralo na mestu nesreče več drugih avtomobilistov. Voz je danes popoldne ljubljanska tvečka »Jugavotoc« naložila na tovorni avtomobil in ga prepeljala v Ljubljano, da ga popravi. Kakor nam zatrjujejo, je bil avto tvrdke »Ford« starega sistema.

Težka avtomobilska nesreča se je pripetila na popolnoma gladki cesti, blizu »Jepperco«, kjer se zgodi znana težka nesreča 29. julija 1. 1923, pri kateri so bili močno poškodovani trije škofjelečani, in sicer trgovci Zicherl smrtno, Thaler in Burdych pa težko; zadnja dva sta ostala še pri življenju.

Prosveta

XII. razstava Narodne galerije v Ljubljani

Grška in rimska plastika.

V nedeljo ob 12. je prof. dr. Izidor Cankar v Jakopičevem paviljonu otvoril velikanovno umetniško razstavo. Zaradi skrajno slabega vremena pa je prisostvovalo otvoritvi le prav piščo število ljubiteljev umetnosti. G. dr. Cankar je naglašal, da je bila šele pred enim tednom zaključena razstava štirih odličnih slovenskih impresionistov (Jakopiča, Jane, Strnena in Vesela), a že se odpirava nova razstava, ki prinaša sama kiparska dela starih Grkov in Rimljanov, med njimi klasičnih umetnikov, ki so bili in so še danes najboljše učilo modernim plastikom.

L. 1918 se je ustanovila Narodna galerija, društvo, ki hoče v Ljubljani zbrati in upravljati kritično najlepšo zbirko slovenskih slikarstvih in kiparskih umetnin. Ljubljanska mestna občina je odstopila Galeriji svojo veliko zbirko novejših slik in kipov, knezoškofjski ordinarijat in Narodni muzej svoji starejši zbirki, vrhu tega je Pokrajinska vlada odstopila svojo in Galerija sama je nakupila precej del domačih lihovne umetnosti. Tako je Galerija že dokaj bogata. Lela 1922 je poklonil pokraj. namestnik minister n. r. Ivan Hribar Galeriji en milijon z željo, da naj bi bil njegov dar kvas, ki omogoči slovenskemu narodu ustanovitve javne umetniške galerije, obsežajoče poleg domačih umetnin čim več tuji, slovenskih in klasičnih. Galerija je priredila doslej 21 umetniških razstav, med katerimi sta bili zlasti retrospektivna in portretna za galerijo največjega pomena. Zdal vsaj vemo, da smo bogati resnični umetnin in kje jih galerija more iskati in dobiti. Zbirka od bratov Šubicev do najnovejših dobe je že dokaj popolna ter obsega večino najbolj reprezentativnih domačih umetnin; dobe pred Šubice se polagoma popopolnjuje in se bo popopoljevala. V smislu Hribarjevega naročila pa je obnila galerija svoje zanimanje tudi veliki tuji umetnosti.

Prvi veliki korak v to smer je storila Galerija zdaj s tem, da je nabavila 61 grških in rimskih plastik v mavčnih odlivkih iz pariskega Louvra. Odlivki so dospeli pred dvema tednoma v Ljubljano, kolekcija pa se je izpopolnila že danes obsega več slavni staroklasičnih del od najvinih arhaičnih kipov, ki jim je obliko dajalo drevesno deblo, preko razvijajoče se helenske plastične umetnosti, spetka tipične, do naturalistične verno rimskogrske. Tu so prekrasne portretne buste (herme): Demosthen, Homer, Sokrat, cesar August ženske glave, torze Praksitelovega satira, Afrodita z Melosa, Borgheski kolosalni borec, plešoč salir, ogromna Nika s Samotrat, znana Diana s košuto in Deček ki si izdira trn, starodavni voznik iz Delfov v bronzasti imitaciji, divna Atalanta v teku, mnogo krasnih reliefov itd. Tudi različni material (bron, marmor, kamen) je izvrstno imitiran. Zbirka že danes imponira in bo zanimila ne le dijaštvo in s klasično se bavečo inteligenco. Dasi je med moškimi in ženskimi figurami življenjske ali nadživljenjske velikosti mnogo golote, učinkuje vse skrajno resno in npravnostno čisto.

Narodna galerija v Ljubljani je spleh prva v Jugoslaviji ki ima kolekcijo staroklasičnih plastik. Preverjeni smo, da bo vzbujala v vseh slojih čim največ zanimanja. Razstava v nanovo prepletkanem, v pompejanskem rdečem, s črnimi meandri dekoriranim paviljonu je v treh sobah vzelo svoje bogastvo in grandioznosti nekaterih del zelo okusno prirejena.

Ljubljanska drama. Prav dobra misel je bila, ponuditi občinstvu te preigrane igre z najizjajni čenami; vsi sedeži so občinstvu na razpolago po 10 ali 6 Din, stoletka pa po 4 Din. Vsi vzharnemu delavnemu vremenu je bila soditi predstava Mannersove veselice »Pog. srček moje, ki jo za zaslugi ge Šarčeve ter ostalega veselo izvrstnega ansambla igralo že dve sezoni z nvo in z nvo, akoraj rasprodano polna. Že zadnjič ob gostovanju mlade mariborske igralke sam za-

pisal, da se je ansambl prav lepo vigrat ter nudi same izborne, žive, temperamenta bogate kreacije. Naša psihološko vedno fina »ragedica« preminih intinij kvallitet igra Peg O' Connellovca z ovidno radostjo in samonasajanjem; svojo ulogo je opremila s tolkriterimi detaili in razvoja toliko humorja in komike, da žanje izredne uspehe. Publika se je ob malone burkasto podajani predstavi ves čas izvrstno zabavala ter odlikovala go. Šarčeve za njeno ljubizmo, čisto drastično groteskno Peg z vzharnim ploskanjem po vseh dejanjih. Izvrstni so poleg nje go. Medvedova in go. Mira Danilova, go. Levvar, Drenovec in Cesar.

Uboj v Ihanu

Žalostna slika razmer na kmetih.

V noči od nedelje na ponedeljek je bil ves Ihan pokonci. Dva tropa kmetijskih fantov iz raznih vasi sta se drla in pojala po speči vasi, se izživala, prepirala in očividno pripravljala na boj.

Ihan pri Domžalah je lepa, velika vas dobri dve uri peshoda iz Ljubljane skozi Sneberje, Šmarten, Že Savo in mimo št. Jakoba ter skozi Pisto. Samo širno rodovitno polje se razgrinja okoli človeka, ki jo maha v Ihan, ležeč ob hribu za Bistrico. Med poljem se vrsti vas za vasjo, vse so prijazne, čedne, imovite, ker ljudstvo je marljivo in goji pozimi razne obrti, poleti pa se bavi s kmetovalstvom.

Samo nekaj osumlja tuja: preveč zganjarn je in preveč krčem. Tudi tolpe fantov, ki so junake po Ihanu ponoči pred binkoštim ponedeljekom, so bile alkohola polne, dasi so bile še — kakor se pravi — »za ušesi mokre«. Fantalinki komaj 20 let in večinoma še mlajši spadajo ponoči v posteli. Zdi se pa, da je v Ihanu in okolici premalo discipline in premalo energije, ki bi krotila objestne dečke.

K nesreči se je pomešal med razgrajajoče fantline tudi Kačarjev Jur (Rahne), 23 let star, slaboglasen in že opetovano zaradi pretepanja in raznih brezvestnosti napram tujemu imetku kaznovan poboln. Nedavnega se je vrnil iz vojaške službe. Doma je z Male loko št. 5. Dasi splošno osvojažen in preziran, se je vsiljeval med mlajše tovarše. Komaj 20letni Karel Velepč iz Zajels je Kačarjevega Jurja posebno mrzil. Imela sta med sabo še star, neporavnani račun. Karel Velepč, doslej neoporečen fantič, je počakal Jurja ob 2. za vrtičkom sredi vasi in ko je Jur kričoč drvil mimo, ga je Karel z vsjo silo udaril s kolom po glavi. Jur se je onesvestil, krvavel iz ust in se ni zavedel več; pronesli so ga iz Ihana v Malo loko, kjer je okoli 6. zjutraj izdihnil. Velepč je odel nato sam v Domžale in se javil orožnikom.

Kačarjeva družina je sploh nesrečna. Pred leti je oče utonil, en sin je padel v vojni, božjastni 13letni sin bratov se je utopil in zdaj je bil še brat ubit. Ihan, Mala loka in Zajels so imeli letos prav žalostne binkošti.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 7. junija 1927; katoličani: Robert; pravoslavni: 25. maj, Obr. gl. Jov. Krst.

Jutri: Sreda, 8. junija 1927; katoličani: Medard; pravoslavni: 26. maj, Ap. Karpo.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprt.

Kino Matton: »Alma Darwin prav?«

DEZURNE LEKARNE.

Danes: R. Ramor, Miklošičeva cesta 20;

U. Trkoczy, Mestni trg 4.

Jutri: A. Bohinjska dediš, Rimska c. 24;

M. Levsteka

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. junija 1927.

— Prestolonaslednik Peter in kneževica Aleksandra v Sloveniji. V nedeljo popoldne je prišla v Ljubljano garnitura dvornega vlaka, s katero sta se pripeljala prestolonaslednik Peter in kneževica Aleksandra, sin kneza Pavla, v Slovenijo na oddih. Prestolonaslednik Peter ostane na Bledu, kneževica Aleksandra pa v Bohinju. Spremljal ju je kraljevi orodnanec oficir z. Masalo-vid. Na kolodvoru v Ljubljani so pričakovali dvorni vlak komandant dravske divi-zijske general Kalafatovič, veliki župan dr. Vodopivec, komandant orožniškega polka podpolkovnik Manigodič in zastopniki poli-čijskega ravnanstva. Po kratkem presled-ku je nadaljeval dvorni vlak vozniku na Goranjsko.

— Novi jugoslovanski konzul v Pragi. Te dni je nastopil svojo službo novi ju-goslovanski konzul v Pragi g. Franjo Cvjetič, ki zelo dobro pozna razmere v češkoslovaški prestolici, ker je v Pragi študiral. Po končani študiji se je posve-til novinarstvu. Sodeloval je dolga leta pri »Slovanskem pregledu« in pri reviji »Čas«. Bil je eksponent napredne omladine. Za-četkom vojne je pobegnil v Italijo, pozneje pa v Francijo, kjer je sodeloval v ju-goslovenskem odboru. Po vojni se je udeležil kot član naše delegacije mirovne konfe-rence, pozneje je pa služboval v zunanjem ministrstvu. Bil je delj časa legacijski taj-nik v Varšavi, pozneje ravnatelj tiskovnega odbora v zunanjem ministrstvu in naposled generalni konzul v Bratislavi. Pred dvema letoma je stopil v pokoj in prevzel vod-stvo »Trgovinskega Glasnika«. Zda se je vrnil v aktivno diplomatsko službo.

— Razpisani učiteljski službi. Na vad-nici drž. moškega učiteljskega v Ljubljani se popolnita začetkom novega šolskega leta službi dveh vadniških učiteljev. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 30. junija pri pristojnem upraviteljstvu.

— Razpisane sodne službe. Pri okrajnih sodiščih v Škofji Loki in Ložu se oddaja mestni pisarniški uradnikov. Prošnje je tre-ba vložiti najkasneje do 10. julija pri pre-destništvu drž. sodišča v Ljubljani. Pri okrajnem sodišču v Celju se odda mesto pisarniškega uradnika. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 1. julija.

— Spremembe na državnem posestvu Belje. Finančni minister dr. Bogdan Mar-kevič je odstavil dosedanjega ravnatelja državnega posestva Belje ter imenoval no-vega v osebi načelnika finančnega minist-rstva Mitra Konstantinoviča. Finan-čni minister je obenem imenoval petčlan-ko komisijo strokovnjakov, ki ima nalogo pregledati dosedanje gospodarstvo in po-silovanje uprave državnega posestva Belje.

— Krediti za gradnjo uradniških stano-vanj. V ministru za socialno politiko je iz-črpan kredit 10 milijonov dinarjev, ki je bil dovoljen za gradnjo uradniških stano-vanj. Od tega kredita je dobil Beograd 4 milijone, ostali znesek pa Zagreb, Ljubljana in druga večja mesta.

— Advokat dr. J. Stefančič v Beogradu je prešel svojo pisarno iz Frankopanova v Kr. Natalije ulico št. 18, poleg »Triglava«.

— Uradne ure Centralne industrijskih korporacij. Centrala industrijskih korporacij je uvedla v večeršnjim dnevom uradne ure od 7.30 do 14. Od 16. do 18. deluri v njenih prostorih pisarniški uradnik, ki daje strankam potrebne informacije.

— Iz državne službe. Za agrarnega di-rektora v glavnem agrarnem poverjenistvu v Splitu je imenovan dosednji načel-nik ministrstva za agrarno reformo Janko Šuffaj; premeščen je iz Maglaja v Zenico davčni pristav Boško Jankovič.

— Prepovedana knjiga. Notranje mini-sterstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi madžarsko komunistično knjigo »Srbstvo Kalapace« (Srp in kladivo).

— Kongres carinskih uradnikov. Letoš-nji kongres Udruga carinskih uradnikov se bo vršil v drugi polovici junija v Ljubljani. Kongresa se udeležijo delegacije vseh organizacij carinskih uradnikov iz cele države. V Ljubljani se je osnoval poseben pripravljalni odbor, ki bo izvršil potrebne priprave. Kongres se bo vršil bržkone v hotelu »Union«.

— Izletniška sekcija zagrebškega mest-nega središča bo napravila po abstinenčnem kongresu trodnevni izlet v Julijske alpe. Abstinenti, ki bi se želeli pridružiti tej gru-pi, naj se primerno turistično opremlijo.

— Svetovni protitobačni kongres v Pragi se vrši 2. 3. in 4. junija 1927 v Pragi. Ker se istočasno vrši II. jugoslovanski ab-stinenčni kongres v Ljubljani, je vpraša-nje, če se ga bo mogel udeležiti zastopnik saveza trezvene mladeži, ki ima v progra-mu tudi protitobačno gibanje.

— Natečaj. Glasbeno društvo v Novem Sadu razpisuje natečaj za društvenega zborovodjo. Kompetentni naj vložijo prošnje pri predsedstvu društva (Kralja Petra uli-ca 25) najkasneje do 1. julija.

— Rogaska Slatina. Ljubljanska kreditna banka je otvorila v Rogaski Slatini svojo sezonsko ekspozituro, katere se bo počela z vsemi bančnimi posli, izplačili akrediti-va in čekov ter s trgovino z valutami in devizami, nakar posebno trgovstvo in obri-tništvo Rogaske Slatine opozarjamo. Pri imenovanju ekspoziture se dobe tudi legiti-macije ljubljanskega vzorčnega veljašma, ki se vrši od 2. do 11. julija za polovično vožnjo po železnici in prosti vstop na se-jem, po 30 Din.

— Smrtina kosa. Včeraj je preminul v Ljubljani višji davčni upravitelj pri delega-ciji finančnega ministrstva g. Franc Go-stiša, znan po svoji vestnosti, simpatič-nem značaju in neomajnem naprednem pre-pričanju. Pogreb bo v sredo ob petih po-poldne iz Vrhovčeve ulice 1. Dne 1. junija je umrla v Pučki Bistri soproga šefa želez-niške stanice za Ljubljano Čelik, rojena

Hvala, Simpatično, povsod priljubljeno da-mo bodo svoji in številni znanci težko po-grešali. Blag jima spomin! Žalostnim naše iskreno sožalje!

— Dunajske bluze in otroške oblečke. Kristoflič-Bučar, Stari trg. Cene nizke. 68L

— K slavnostnem tednu na Dunaju je 50% popusta na avstrijskih železnicih, od-pade tudi vizum na podlagi »Gutschein-heita«, ki se dobi pri trvdri Zidar na Du-najski cesti št. 31.

— Pozor! Kdor še ni poizkusil Schichto-vega terpentinovca mila, ne ve, kaj je dobro.

— Prvi utisek je odlični! Kot sneg beli zobje govore Vam v prilogi! Redna upora-ba Sargovega Kalodonta Vam da svežost, zdravje in lepoto.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti. Od 23. do 29. maja je bilo v Ljubljanski oblasti 52 slučajev svinjske kuge 9 svinjske rdečice, 3 konjskih gari, 1 stekline in 1 sušavca.

— Nesreče in nezgode. Včeraj se je 2½ letni zidarjev sin Ivan Turinšek v Studencu pri Kamniku izgral z vžigalnicami ter jih pri-zigal. Pri tem je bil tako nepreviden, da se mu je zažgala obleka. Bil je takoj ves v plamenu, kakor baklja. S težavo so z nje-ga strgali obleko in danes zjutraj so ga prepeljali v ljubljansko javno bolnico, ker je dobil težke opekline po vsem životu.

— Dinarico, 24letno Ivano Artač v Notranjih gorah pri Brezovici je Stanko Gerselj v prepiru sunil z nožem v trebuh. Iskati je morala zdravniške pomoči v javni bolnici v Ljubljani.

— Izgubljeni bankovci. V času od 16. do 31. maja t. l. so razne stranke izgubile večjo svoto denarja okoli 3080 Din. Sama ena stranka je koncem meseca izgubila 100 bankovcev po 100 Din. Izgubljene je bilo tudi mnogo razne dragocenosti. Najdenih in policijski izročenih je bilo 170 Din.

ITO — zobna pasta najboljša! Priporočamo! Samo nekaj časa še traja prodaja vsega, radi preselitev preostle-ga oblačilnega blaga po izredno globoko znižanih cenah. Ostanke po skoraj polovič-nih cenah. Manufakturna trgovina pri Zmajskem mostu, nasproti Jugoslovanske tiskarne. 6509-a

Iz Ljubljane

— Iz Anton Svetek — 80letnik. Račun-ski ravnatelj finančne direkcije v pokouju g. Anton Svetek, roj. 7. junija 1847, je do-segel danes svoje 80. leto. Preživel je skoraj vse svoje življenje v Ljubljani, kjer je absolviraj gimnazijo leta 1867, in nato vstopil v računski oddelek finančnega ra-vnanstva. Leta 1878, se je udeležil okupa-cije Bosne in Hercegovine ter bil v treh bitkah kot rezervni častnik. Nadalje je bil od leta 1899. do 1908. ljubljanski občinski svetnik ter je mnogo deloval v finančnem, personalnem in pravnem odseku. Pri Mest-ni hranilnici je bil od leta 1892. do 1912. Član upravnega sveta, oziroma pisarniški ravnatelj Glasbeni Matiči ljubljanski je na-čeloval kot predsednik od leta 1899. do 1906. Predsednik Društva vpočakanih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani pa je od leta 1920. do danes. Gospod ravnatelj Svetek je kljub svoji letni dobi vedno agilen ter zdrav ter neomajen naprednjak ka-kor je bil v svoji mladosti. Bog ga živi še mnogo let!

— Iz Dr. Herceod na poti skozi Ljubljano. Te dni se je vozil skozi Ljubljano v Beo-grad in Sofijo sekretar internacionalnega biroja proti alkoholizmu v Lozani g. profe-sor dr. Herceod. Na svojem potu se je razgovarjal z zastopniki abstinenčnih or-ganizacij o predlogih Finske, Poljske in Nor-veške, da bi društvo narodov prevzelo borbo proti alkoholizmu v svoj program. Izgleda, da bo protialkoholno delovanje prešlo v področje higijenske sekcije ter se bo osnovala posebna podsekcija za pro-čuvanje protialkoholnega vprašanja. Po nekaj dneh se dr. Herceod istotako vrača skozi Ljubljano.

— Iz Ogibanje vozovom reševalnega društva na ljubljanskih cestah. Dogajajo se slučaj, da se vozovi po ljubljanskih ce-slah ne umikajo rešilnim vozovom ali pa rešilnim avtomobilom ljubljanskega mesta tako, kakor je predpisano, to je na cel tir. Ravno nasprotno se je zgodilo že parkrat, da so vozovi zelo lahkomišlno zavozili v rešilni avtomobil in ga poškodovali. Zgo-dilo se je celo, da so se voznik in ju gos-podinjica spuščili z rešilnim osebojem v pre-pire in prekeranja ter jih tako ovirali v važni službi. Opozarjamo tedaj občinstvo, da se vozovom rešilnega društva v zmislu predpisov umika in da jih ne moti na njih-njem potu. Kdor bi se ne pokoril, bo kaz-novan.

— Iz Predali na glavni pošti. Koncem tega meseca bodo dovršena zadnja popra-vila na ljubljanski glavni pošti. Pošta uprava je postavila več novih pisemskih predalčkov (lettre boxes), ki se bodo odda-jali strankam proti mesečni pristojbini 15 dinarjev. Lastnik predalčeka prejme ključek in ima potem to ugodnost, da lahko pre-vzame došlo pošto najdlje eno uro po do-hodu vlaka; na razpolago pa mu je od 7. ure zjutraj do 7. zvečer, to je, dokler je odprto pošto postopje.

— Iz Društvo Treznost. Prvi redni ob-čni zbor društva »Treznost« se vrši v so-boto 11. junija v risalni dvorani moškega učiteljskega na Resljevi cesti. Zeleti bi bilo, da se udeležijo te skupščine čim več izven-ljubljanskih članov.

— Iz Občni zbor Jugoslovanske sokolske matice, r. z. z. o. z. se bo vršil v četrtek dne 9. junija 1927 ob 18. uri v prostorih JSS. Narodni dom. Zadrugarji vabljeni. — Zdravilo — Odpor. 433n

Schichtovo

terpentinova
milo

svojimi 7 odlikami

3. odlika:

Prijeten duh.

Pranje s tem milom osvežuje v ku-hinjski sopari, pa tudi perilo diši pri-jetno in sveže.

1. Terpentin v milu.
2. Velik in priročen kos.
3. Prijeten duh.
4. Slike iz pravljice za izrezati.
5. Milo je v zavitku.
6. Svetla barva.
7. Razkuženje perila.

Tragična smrt dr. Bercetovega sina

V nedeljo popoldne je našel v Zagrebu pod tramvajem smrt 10-letni sinček g. dr. Janka Berceta.

Eden najlepših spominov na mladost je gotovo spomin na birmo. Cele mesece prej se že veselo »kandidirajo« na lepo sveča-nost, še bolj pa po navadi na krasen botrov dar, novo obleko in tudi na ugled, ki ga je birmanec deležen tega dne ne samo pri svo-jih še ne birmantih vrstnikih, marveč tudi pri odraslih.

V Ljubljani, Mariboru in Celju smo ime-li birmo čez binškošne praznike, po deželi pa takrat, kadar bo imel g. škof čas. Vre-me je letos pri nas sicer nekoliko kazilo svečano razpoloženje, toda dobri botrički so že skrbeli za to, da so njihovi novi varo-vanci prišli na svoj račun.

Tragična usoda pa je doletela v Zagre-bu 10-letnega ljubljanskega Borisa Berceta, sina dr. Janka Berceta, uradnika ljubljans-ke borze in bivšega ravnatelja Jadranske banke v Ljubljani. Oče je hotel svojemu sinčku prirediti še posebno veselje ter ga je odpeljal k birmi v Zagreb, da bi mu pri tej priliki razkazal prestolico Hrvaške. V so-boto zvečer sta se napotila iz Ljubljane v Zagreb ter se nastanila v »Lovačkom Ro-gu«. V nedeljo dopoldne je odšel Boris s svojim botrom v cerkev k birmi, nato pa sta si ogledala mesto in se vrnila h kosilu v restavracijo, kjer ju je pričakoval oče. Po obedu sta odšla boter in oče v svojo sobo, mali Boris pa si je hotel na lastno pest nekoliko ogledati življenje na ulici.

Okoli 14. je zdrl iz restavracijskega vrta proti izhodu na lico, kjer je vladal ravno b tem času najživahniji promet. Ko se je peril skozi množice, je hotel prekoračiti ulico. V tem trenutku je privozil v največji brzini tramvaj. Nenadoma je pretresel ozra-čje obupen krik. V prihodnjem trenutku je

voznik tramvaj ustavil, toda bilo je že pre-pozno. V prvi zmedji nihče ni vedel, kaj se je zgodilo. Šele ko je voznik izjavil, da je povozil nekega dečka, je postalo jasno, da se je pripetila grozna nesreča. Ves promet na lici je trenutno zastal, ljudje so se za-čeli zbirati okoli tramvaja in policija je ime-la obilo posla, predno je napravila red. Ko so porinili tramvajski voz nazaj, se je nudil občinstvu strahovit pogled. Izpod voza so potegnili popolnoma razmesarjeno truplo malega Borisa. Prsni koš mu je težki voz dobesedno zdrobil, glava pa je bila na več mestih počena. Policijski zdravnik je mogel samo še ugotoviti smrt. Policija je voznika takoj aretirala, da ugotovi, kdo je zakrilil nesrečo. Očividci pripovedujejo, da voznik ni mogel preprečiti nesreče, ker je deček pridrvel z dvorišča in se pogнал direktno pod voz. Truplo so prepeljali v prosekuro, policijski uradnik pa je prevzel težko nalo-go, da o nesreči obvesti nič hudega sluteče-ga očeta. Tragična smrt malega birmanca je po vsem Zagrebu vzbudila iskreno soču-je. Lahko si mislimo, kako strašen je ta udarec za očeta, ki je hotel pripraviti svo-jemu sinčku za birmo posebno veselje s tem, da ga je vzel s seboj v Zagreb. Ne-srečni oče gotovo ni slutil, da mu pripravila kruta usoda tako bridkost. Vest o tragediji malega birmanca je vzbudila v Zagrebu splošno sočutje. Še večje sočutje z nesre-čnim očetom bo vzbudila ta tragedija med ožjimi rolaki težko prizadetega očeta, saj je g. dr. Berce med nami na glasu kot vzor agilnega, značajnega in izredno simpatič-nega moža. Številnim njegovim prijateljem in znancem, ki mu bodo izrazili ob bridki izgubi globoko sožalje, se pridružujemo tudi mi.

Nove žrtve češkoslovaškega letalstva

V dolgi verigi nesreč, ki so zadele po prevratu češkoslovaško letalstvo, se je pripetila v petek v Horky pri Olomu-ucu nova, med vsemi dosedanjimi največja nesreča, ki je zahtevala tri človeške žrtve. Z olomuškega letala je startal v petek zjutraj pod vodstvom poročnika Hessa prvi letalski roj 2. le-talskega polka, da bi se uril v izvidnih poletih. Vaje so bile združene z napa-dom sovražnega letalca na skupino aeroplanov in z obrambo napadene skupine. Ko so opazovalna letala prile-tela nad bližnje vasi, se jim je naglo približalo letalo S 20 in jih napadlo v višini 1500 metrov. Iz doslej nepojas-njenega vzroka je aeroplan S 20 z vsi silo priletel v opazovalno letalo št. 3 in mu zlomil višinsko krnilo. Aeroplan S 20 si je razbil pri tem propeler. Nje-gov pilot Karel Kolafik si je najbrž že pri udarcu razbil glavo, tako da je bil takoj mrtev. Letalo S 20 je tresčilo na polje, kjer se je popolnoma razbilo.

Posadko letala A 12, na katerem so je zlomilo višinsko krnilo, sta tvorila pilot František Manhard in poročnik Alojz Rohač kot opazovalec. Po strahovitim udarcu je izgubil pilot oblast nad letalom in spoznal, da je katastrofa neizogibna. Zato si je privezal pada-lo in skočil iz letala. Poročnik Rohač, ki je tudi imel padalo, ga ni vporabil, dasi je funkcioniralo brezhibno. Ostal je v padajočem letalu, ki je tresčilo ka-kih 400 m od kraja prve katastrofe na tla s tako silo, da je obležal Rohač mrtev pod razvalinami. Njegovo letalo so našli razpeto 15 korakov od razbi-tega letala.

Strahna usoda je doletela pilota Manharda. Ko je skočil iz letala, se je padalo takoj odprlo. Množica kmetov, ki se je zbrala na polju, in letalčevi to-variši so upali, da se bo rešil vsaj Ma-nhard. Toda usoda je hotela drugače. Komaj se je začel letalec počasi spu-ščati na zemljo, je padlo na njegovo padalo zlomljeno višinsko krnilo in pretrgalo platno. Nesrečni pilot je str-moglavil na zemljo kakih 40 korakov od razbitega letala A 12. Ko so prihi-teli ljudje, je bil Manhard še živ, toda takoj nato je podlegel težkim notra-njim poškodbam.

Vest o grozni tragediji se je naglo raznesla po okolici in od vseh strani so prihitali na polje radovedneži. Trupla nesrečnih letalcev so prepeljali v bol-nico. Zleteli poročnik Rohač je bil le-

talski pehotni opazovalec, dodeljen le-talskemu polku samo začasno. Pilot Kolafik je bil star 25 let. Tudi pilota Manharda je ugrabila smrt v cvetu let.

Vojaške oblasti so odredile takoj strogo preiskavo, da ugotove vzrok ka-tastrofe. Posebna komisija, ki ji je bila poverjena preiskava, je izdala v soboto kratko poročilo, v katerem pravi, da je prišlo do katastrofe na ta način, da se je letalo S 20 prenaglo dvignilo in ob-stalo na mrtvi točki, tako da ga ni bilo več mogoče obvladati. Pilot Kolafik ni skočil iz letala, marveč je ostal pri-vezan na svojem sedelu. Ko se je za-letel njegov aeroplan v letalo št. 3, si je Kolafik razbil glavo. Poročnik Ro-hač je hotel sicer skočiti iz aeroplana, toda višina je bila premajhna in padalo ni prišlo do veljave.

Pogreb poročnika Rohača in pilota Kolafika se je vršil v nedeljo popoldne v Olomucu ob ogromni udeležbi prebi-valstva. Truplo pilota Manharda so odpeljali roditelji v Prostejov, kjer se je vršil danes pogreb.

Iz Maribora

— Stavka v železniških delavnicah v Mariboru. V soboto dopoldne so delavci železniških delavnic v Mariboru, okoli 1500 po številu, zapustili delo ter odšli domov v znak protesta proti ukinitvi železniških ugodnosti za družinske člane železničarjev. Ker kljub ponovnim urgencam prometno ministrstvo še ni odgovorilo, se delavci še niso vrnili na delo. Med delavstvom vlada radi ponovne ukinitve režijskih legitimacij za delavske žene veliko razburjenje. Po-sebno se naglašja, da so si delavci le pra-vice priborili že pod bivšo Južno železnico, ter da jih je država priznala z znanim rimskim paktom o prevzemu železnice v državno upravo. Zato nikakor ne morejo razumeti, kako mora prometni minister se-daj te ugodnosti ukiniti in to v času, ko dobivajo na železnicih znatno vožnjo vsa mogoča društva in ustanove, ki imajo na to mnogo manj pravice. Do izredov doslej ni nikjer prišlo. Delavstvo se vede vse-skozi resno in mirno, dasi seveda tudi ne manjka hujskačev.

— Dež in mráz za Binkošti. Letošnji binkoštni prazniki se niso prav nič izkazali. Skoraj celo nedeljo je lilo kakor iz škafa, tako da so bili prekriti vsi načrti izlet-nikov, pa tudi birmancem je bilo precej po-kvarjeno veselje, ker so morali odpasti na-moravani izleti v mariborsko okolico. Ma-lo boljše je bil ponedeljek, ko se je vsaj za trenutek pokazalo sonce. A tudi ponedeljek ni bil nič kaj prijeten, ker je bilo nenavad-no hladno.

